

Un món més perillós

Antonio Segura
Senyors i vassalls del segle XXI.
Una explicació fonamental i clara
dels conflictes internacionals
La Campana, Barcelona, 2004
366 pàgs.

El món posterior a la Guerra Freda no és, ni de bon tros, un paradigma d'estabilitat i resolució pacífica dels conflictes, de pau i progrés harmònic cap a la superació multilateral dels problemes socials, ecològics i econòmics que fan la vida difícil a milions de persones. Lluny d'això, hi proliferen els conflictes amb una gran càrrega de desestabilització, i s'albira a l'horitzó una acumulació de tensions que ben bé podrien esdevenir devastadores. Alex Callinicos ha pogut escriure en un llibre recent que «resulta difícil no pensar que aquest món es dirigeix cap a la catàstrofe». Alguns havien cregut que la desaparició de la URSS i la fi del conflicte bipolar que havia estructurat les relacions internacionals durant gairebé mig segle obririen camí a una mena de «pau perpètua». El fet de despertar d'aquest somni ha estat molt dur.

Els esdeveniments s'han succeït amb rapidesa, les guerres s'han encadenat, fins configurar un panorama complex en el qual cal posar una mica d'ordre conceptual, per tal de mirar d'entendre'l. D'altra banda, l'atenció creixent a l'escena internacional ha generat una veritable allau de llibres de signe molt divers. Per això és de gran utilitat aquesta aportació, que apareix en una col·lecció («Obertures», d'Edicions La Campana) que cal tenir sempre present. Aquest és un llibre bàsicament pedagògic i entenedor que ressegueix l'evolució de les relacions internacionals des de l'esfondrament de la Unió Soviètica fins a la invasió d'Iraq, és a dir, fins al present, bo i aturant-se en els eixos fonamentals de la nova constel·lació de conflictes.

És un llibre útil perquè sintetitza aportacions diverses però no perd mai de vista allò essencial. Dóna la importància que escau a la gran sotragada de

l'11 de setembre, que va alterar dràsticament l'escenari, però que, de fet, legitimà opcions d'alt risc que ja havien estat assumides pels nuclis de poder als EUA. Segura explica amb claredat el pensament dels anomenats neoconservadors i la voluntat imperial que hi subjau i en dibuixa les conseqüències. El context n'és la lluita per l'hegemonia mundial, pels recursos estratègics, per la presència a l'Àsia Central, i l'aparició d'un nou tipus de conflicte, «el conflicte asimètric», en el qual xarxes terroristes no territorials tenen una capacitat d'iniciativa sense precedents.

La fi de la Guerra Freda deixà els EUA com a única potència global, amb una capacitat militar infinitament superior o qualsevol rival possible. Alhora, es va anor definint una estratègia d'ocupació de buits de poder, adreçada sobretot a garantir interessos geoestratègics. La República americana, en contra de tradicions pregones, ha nodrit, de la mà dels neoconservadors (ara al poder), una vocació imperial decidida. Però això planteja tot de problemes, que l'autor destaca. Hi ha d'entrada, la inadequació de l'enfocament militar convencional davant el nou tipus de conflictes de base terrorista. Alhora, aquesta vocació imperial s'enfronta amb els mateixos dilemes de qualsevol imperialisme, deriva»; de l'abast i el cost d'una presència militar amplíssima i, especialment, del lloc econòmic i financer de la potència dominant a escala mundial. Aquest aspecte, no gaire desenvolupat al llibre, és fonamental. Al capdavant, la potència militar i política es basa en la capacitat econòmica. Si bé els EUA compten amb un gran avantatge tecnològic, el seu pes econòmic és minvant, i la perspectiva financera s'enfosqueix progressivament. El pes demogràfic també minva, i la lluita pels recursos —el petroli, sobrerot— no fa més que agreujar-se. La voluntat d'evitar el sorgiment de qualsevol possible potència rival tindrà efectes profundament desestabilitzadors en un món que canvia acceleradament. La retòrica imperial improvisada (al voltant dels valors de la civilització, de la democràcia i dels drets humans), amb el gran llast d'una incoherència sistemàtica que li treu credibilitat, i que és descrita àmpliament en aquestes pàgines, serà cada vegada menys convincent. Vet ací el drama anunciat.

Gustau Muñoz